

Notat

Saksbehandler

Sissel W. Strandås, tlf. +47 99778755

Til
Sissel W. Strandås/Direktorat

Kopi til

Endringer i felleseuropeisk securityregelverk - høring og informasjon om nye krav

1. Informasjon og høring

Luftfartstilsynet foreslår på vegne av Samferdselsdepartementet å gjøre endring i forskrift 1. mars 2011 nr. 214 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. (securityforskriften). Forskriften gjennomfører kommisjonsforordning (EU) 2015/1998 som fastsetter de detaljerte tiltakene for gjennomføring av felles grunnleggende standarder for luftfartssikkerhet.

Med jevne mellomrom er det behov for endringer og klargjøring av securityregelverket. Under ekstraordinært AVSEC-møte desember 2020 ble det votert over kommende endringer til forordning (EU) 2015/1998 og til beslutning C(2015) 8005. Rettsaktene ble publisert i Official Journal 18. februar 2021, og er tildelt rettsaktsnummer (EU) 2021/255 og Commission Implementing Decision C(2021)996

Med unntak av noen bestemmelser i forordning (EU) 2015/1998 som skal gjelde fra henholdsvis 15. mars 2021, 1. juli 2021 og 1. mars 2022, skal de kommende endringene tre i kraft i EU på den tjuende dag etter publisering i Official Journal. Se vedlagt endringsforordning for hvilke bestemmelser som trer i kraft når.

Regelverket vil bli EØS-gjennomført. Dersom prosessen med EØS-gjennomføring tar tid, vil Luftfartstilsynet vurdere nasjonal gjennomføring av rettsaktene gjennom oppdatering av securityforskriften § 3 andre ledd. Utkast til forskriftstekst ligger vedlagt.

Kommentarer til regelverket må være Luftfartstilsynet i hende innen 15. mars 2021. Kommentarer bes sendt på epost til postmottak@caa.no. Alternativt kan kommentarer sendes per post til Luftfartstilsynet, Postboks 243, 8001 Bodø. Ber om at høringssvar merkes med saksnummer 20/22069.

2. Nærmere om innholdet i regelverket

Endringene som omtales i høringen her omfatter i det vesentligste deler av forordning (EU) 2015/1998 om krav til håndtering av frakt i kap. 6 og krav til teknisk utstyr i kap. 12. Endringene i beslutningen er unntatt offentlighet, og omtales ikke i notatet.

En av de sentrale endringene i henhold til (EU) 2021/255 er reglene om «PLACI» (Pre-Loading Advance Cargo Information). PLACI er et internasjonalt politisk konsept utviklet av blant annet ICAO i form av en ordning med forutgående fraktinformasjon før lastning. Forsendelsesdata skal speditører,

luftfartsselskaper, postoperatører/virksomheter, sikkerhetsgodkjente fraktleverandører og andre enheter sende til relevant myndighet så raskt som mulig før lasting av frakt til luftfartøy på siste avgangssted. Det skal bidra til å danne ytterligere et sikkerhetslag gjennom at tollvesenet ved første mottakssted utfører en trussel- og risikoanalyse av godset før avgang. Luftfartstilsynet må etablere samarbeid med tollvesenet for håndtering av PLACI samt utvikle prosedyrer, gi opplæring og sikre direkte kommunikasjonslinjer mellom tollvesenet og Luftfartstilsynet og eventuelle involverte aktører.

3. Luftfartstilsynets vurdering

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Reglene tilknyttet PLACI skal sikre et ytterligere sikkerhetslag for håndtering av gods i sivil luftfart. Innen godset lastes på et luftfartøy fra tredjeland skal det gjøres en risikoanalyse for godset som føres inn til tollområdet i EU. Dette skal gjøres av tollvesenet ved første innpassering til tollområdet. Risikoanalysen og kontrollprosedyren skal gjøres gjennom egne importsystemer etter forordning (EU) 2015/2447.

De endringene som gjøres for godkjenning av teknisk utstyr i kap. 12 er for å sikre at utstyret oppfyller de nødvendige ytelsesstandardene for å sikre best implementering av de vanlige grunnleggende standardene for security. Det er ventet at endringer mht. godkjenning skal sikre harmonisering av hvilket teknisk utstyr som benyttes i EU/EØS-området.

Hvilke tiltak er relevante?

Endringsforordning (EU) 2021/255 og endringsbeslutning skal endre en forordning og beslutning som allerede er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 1. mars 2011 nr. 214 om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. (securityforskriften) § 3.

Endringsforordningen og endringsbeslutningen kan gjennomføres nasjonalt gjennom endring av forskriften i påvente av EØS-gjennomføring.

Ingen andre tiltak er relevante.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Saken reiser ingen prinsipielle spørsmål slik dette er omtalt i utredningsinstruksen.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltaket, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Det er positivt at det etableres et ytterligere sikkerhetslag for håndtering av gods i sivil luftfart som følge av innføring av krav til PLACI.

Kravene til PLACI er varige, og vil berøre aktører som håndterer frakt og gods i sivil luftfart, samt norske tollmyndigheter og Luffartstilsynet.

Virkningene av nye regler med hensyn til godkjenning av teknisk utstyr er varige og vil berøre norske aktører som benytter teknisk utstyr som følge av standardene fra forordning (EU) 300/2008.

Luffartstilsynet har identifisert at nye krav til teknisk utstyr som multiview-røntgenmaskiner til bruk i screening av frakt og post samt forsyninger til flygningen vil kunne ha økonomiske konsekvenser for både frakt og forsyningsleverandører og lufthavnoperatører. Det er ventet at krav til EDS standard 3 også vil medføre økonomiske konsekvenser for lufthavnoperatører. Dette kravet har vært kjent fra tidligere, og endringen i forordningen innebærer kun at implementeringsdatoen er utsatt.

Luffartstilsynet har identifisert at endringene i regelverket – og da særlig kravene til PLACI vil medføre administrative konsekvenser i form av behov for tilførsel av ny kompetanse både hos norske luftfartsmyndigheter og tollmyndighetene. Med kompetansetilførsel menes ikke behov for nye stillinger, men kunnskapsdeling. Det må etableres samarbeid mellom Luffartstilsynet og tollvesenet både med hensyn til ansvarsfordeling og utvikling av beredskapsprosedyrer.

For Luffartstilsynet medfører endringsforordningen også at interne prosedyrer både må etableres og oppdateres.

Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?

Rettsaktene endrer henholdsvis forordning (EU) 2015/1998 og beslutning C(2015) 8005 som allerede er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 1. mars 2011 nr. 214 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. (securityforskriften).

Nye rettsakter må besluttes innlemmet i EØS-avtalen før de kan tas inn i norsk rett. Rettsaktene vil være gjeldende i EU fra tjuende dag etter publisering i Official Journal. Visse deler av rettsakten vil gjelde først fra 15. mars 2021, 1. juli 2021 og 1. mars 2022. Det følger av forordning (EU) 2021/255 art. 2. Nasjonal gjennomføring kan bli gjort i påvente av EØS-gjennomføring ved at rettsaktene gjennomføres nasjonalt med oppdatering av forskrift av 1. mars 2011 nr. 214 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. § 3.

Rettsaktene medfører ingen ytterligere endringer i securityforskriften.

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

En vellykket gjennomføring forutsetter at de norske aktørene tilpasser sine prosedyrer og sjekklister til de nye reglene.